12.3.2021

Eduskunnan Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Asia: HE 250/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

MTV kiittää mahdollisuudesta toimittaa asiantuntijalausuntonsa sekä olla liikenne- ja viestintävaliokunnan kuultavana koskien hallituksen esitystä eduskunnalle Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n muuttamisesta.

MTV on Suomen suurin kaupallinen uutismedia ja yhtiö, jonka uutis- ja ajankohtaisohjelmat tavoittavat MTV3-kanavalla päivittäin 1,4 miljoonaa ja kuukausittain lähes 4 miljoonaa katsojaa. MTV on myös Suomen ainoa kaupallinen TV-uutisia lähettävä yhtiö.

Pääviestimme on seuraava:

- **On positiivista, että median monimuotoisuuden ja demokratian turvaamiseksi julkisen palvelun tehtävän laajuutta ja sen vaikutuksia kilpailuun markkinalla arvioidaan. Hallituksen esitys kuitenkin keskittyy laajassa kokonaisuudessa vain yhteen yksityiskohtaan, Yleisradion oikeuteen julkaista tekstipohjaisia uutisia, tavalla, joka vaarantaa median monimuotoisuuden**.

- **Asian valmistelussa on huomioitu vain mahdolliset vaikutukset tekstipohjaisen uutisoinnin mediakenttään, mutta ei lainkaan vaikutuksia sähköisen median julkaisutoimintaan ja digitaaliseen liikkuvan kuvan kehittämiseen.** Esim. Suomen suurinta kaupallista uutismediaa ja ainoaa kaupallista uutistoimintaa harjoittavaa mediayhtiötä eli MTV Oy:tä ei kuultu asian valmistelussa lainkaan ennen hallituksen esityksen luonnosvaihetta.

- **Lainmuutoksen myötä Yleisradio olisi pakotettu suuntaamaan tekstipohjaisiin sisältöihin aiemmin tarkoitettuja resursseja uudelleen lähinnä liikkuvan kuvan toimintojen kehittämiseen. Siten lainmuutos toteutuessaan kaventaisi merkittävästi kaupallisen liikkuvan kuvan uutistoiminnan menestymisen mahdollisuuksia ja erityisesti vaarantaisi kotimaisen videosuoratoistopalvelumarkkinan kehittymisen.**

- **Toivomme, että hallituksen esitystä ei hyväksyttäisi** vaan yksityiskohtiin puuttumisen sijaan Yleisradiolakia tulisi uudistaa kokonaisvaltaisesti ja varmistaa, että valtion julkinen mediayhtiö ei syrjäytä yksityistä suomalaista mediaa.

1. Lainmuutoksen vaikutukset koko mediakenttään tulisi arvioida

Hallituksen esityksen sivulla 14 on arvioitu lainmuutoksen vaikutusta tekstimuotoisen uutispalvelun markkinoihin. Lainmuutoksen vaikutuksia muuhun mediakenttään ei ole selvitetty. Oletamme, että lainmuutoksella olisi seuraavia vaikutuksia Suomen mediamarkkinaan:

- Yleisradio kohdistaisi aiemmin tekstipohjaisten uutisten tuotantoon käytetyt resurssit liikkuvan kuvan uutispalveluihin. Liikkuva kuva on räjähdysmäisimmin kasvava viestimisen muoto maailmassa.
- Yleisradion liikkuvan kuvan sisällöt ja palvelut lisääntyisivät. Uutistoiminnan teknologia, mm. tekoäly, kehittyy nopeasti. Tähän teknologiaan panostettaisiin enemmän.
- Olisi vaarana, että kaupallinen televisio ja MTV menettäisi katsojia Yleisradiolle ja mainostulot pienenisivät. Kaupallisen uutistoiminnan kannattavuus heikkenisi.
- Hallituksen esityksen arvioinnista poiketen katsomme, että Yleisradion tekstipohjaisten uutisten lukijat siirtyisivät käyttämään kaupallisten lehtitalojen palveluja ja kaupallisen printtimedian mainos- ja tilaajatulot lisääntyisivät käyttäjien lisääntyessä. Emme ole arviomme kanssa yksin, sillä Keskisuomalaisen toimitusjohtaja Vesa-Pekka Kangaskorpi arvioi 1.9.2020 Helsingin Sanomissa, että lainmuutos voisi tuoda 10–15 %:n kasvun digitaalisten lehtien tilaajakantaan, kun kirjoitettujen sisältöjen tarjonta Yleisradiolla supistuisi.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa tiedonvälitystä ja journalismia koskevassa kohdassa todetaan, että hallitus tukee sananvapautta ja demokratian toimivuutta vahvistamalla vastuullisen median toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä sekä kansalaisten tasavertaisia mahdollisuuksia saada luotettavaa tietoa ja sivistää itseään. MTV näkee, että lainmuutoksella olisi päinvastainen vaikutus, sillä se heikentäisi kaupallisen televisiotoiminnan toimintaedellytyksiä, pahimmassa tapauksessa jopa vaarantaisi koko kaupallisen tv-uutistoiminnan toteuttamisen Suomessa.

2. Lakiehdotus vaikeuttaisi entisestään kotimaisten videosuoratoistopalveluiden kehitystä ja uusien palveluiden markkinoille tuloa

Kaupallisen television tulevaisuuden nähdään olevan videosuoratoisto- eli ns. video-on-demand (VOD)-palveluissa. Kotimaisia palveluntarjoajia ovat esim. MTV:n mtv-palvelu ja Sanoman Ruutu-palvelu sekä Yleisradion Yle Areena.

Alla olevasta taulukosta käy ilmi, että julkisen palvelun yhtiön Yleisradion Yle Areena on tavoittavuudeltaan ylivoimainen verrattuna muihin liikkuvan kuvan suoratoistopalveluihin.

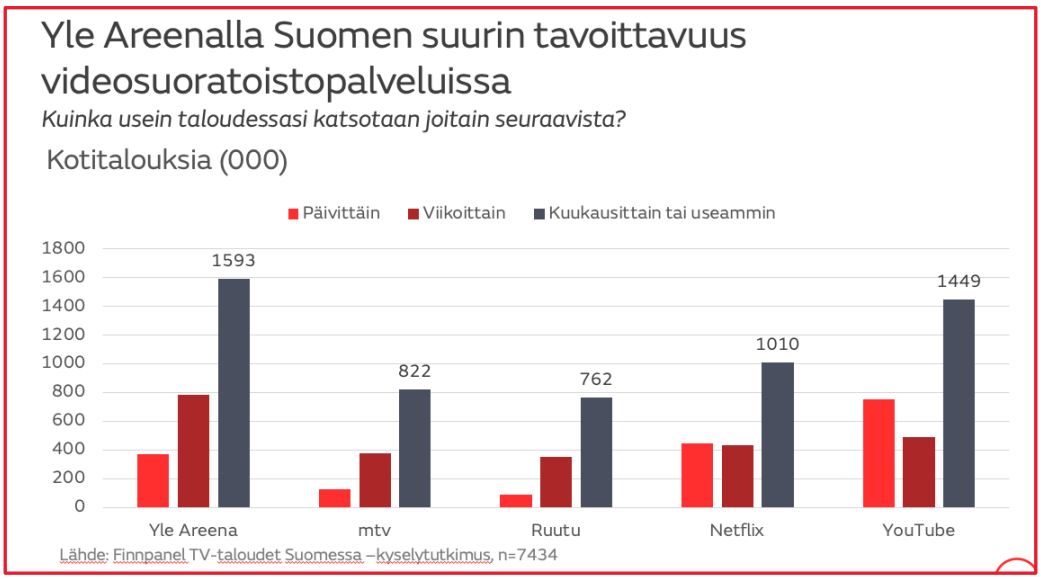

Hallitus on nyt puuttumassa Yleisradion oikeuteen julkaista tekstipohjaisia uutisia. Tämä parantaisi kaupallisten suomalaisia verkkouutisia tarjoavien verkkosivustojen asemaa, mutta samanaikaisesti entisestään huonontaisi kaupallisia kotimaisia videosuoratoistopalveluja tarjoavien yritysten asemaa.[1] Lainmuutoksen myötä Yleisradion olisi suunnattava aiemmin tekstipohjaisiin sisältöihin käytetyt resurssinsa liikkuvan kuvan sisältöjen ja palvelujen kehittämiseen. Tämä tarkoittaisi, että resursseja suunnattaisiin entistä enemmän Yle Areenan kehittämiseen ja kotimaisten kaupallisten toimijoiden markkina-aseman rakentaminen ja markkinoille tulo kävisi entistäkin hankalammaksi jo valmiiksi haastavalla markkinalla.

3. Hallituksen esitystä ei voi hyväksyä

MTV vetoaa, että hallituksen esitystä ei hyväksytä. Yksityiskohtiin puuttumisen sijaan Yleisradiolakia tulisi uudistaa kokonaisvaltaisesti ja varmistaa, että valtion julkinen mediayhtiö ei syrjäytä yksityistä suomalaista mediaa.

[1] Hallituksen esityksen sivulla 9 esitellään suomalaisia verkkouutisia tarjoavien verkkosivustojen keskimääräisiä kuukausitavoittavuuksia vuonna 2019. Taulukon muodossa esitetyistä kuukausitavoittavuuksista käy ilmi, että tavoittavuudet ovat viidellä suurimmalla kaupallisella tarjoajalla sekä Yleisradiolla samoilla tasoilla ja ainakin kahden kaupallisen toimijan palvelut ovat tavoittavuudeltaan suurempia kuin Yleisradion vastaavat palvelut. Markkina-asetelma ei siis ole samalla tavalla Yleisradion hallitsema kuten videosuoratoistopalveluissa.

Annamme mielellämme asiasta lisätietoja.

MTV Oy

Taina Roth
Yhteiskuntasuhteet
taina.roth@mtv.fi
p. 040 559 5089